

Kľúčové posolstvá pre jednotky intenzívnej starostlivosti [lekári a manažéri]

Úlohy

Medzi základné úlohy na zlepšenie používania antibiotík na vašom oddelení patria:

1. dodržiavanie protokolov antibiotickej liečby na základe usmernení založených na dôkazoch (napr. v prípade sepsy) [90].
2. neustále informovanie sa o typoch rezistencie voči antibiotikám na vašom oddelení, v nemocnici a v rámci komunity [31,72].
3. organizovanie pravidelných multidisciplinárnych stretnutí personálu a diskusií o jednotlivých prípadoch s cieľom zlepšiť používanie antibiotík [72].
4. opätovné prehodnotenie liečby antibiotikami vo svetle klinických podmienok po 48 až 72 hodinách alebo čo najskôr po doručení mikrobiologických výsledkov, ktorého výsledkom je [31,42,70-72]:
 - zmena na antibiotikum užšieho spektra,
 - pokračovanie alebo zastavenie liečby antibiotikami,
 - prechod na perorálnu liečbu antibiotikami.
5. zavedenie stratégií na prevenciu a kontrolu infekcií vrátane [86,87,105]:
 - vzdelávania personálu,
 - hygieny rúk,
 - čistenia prostredia,
 - aktívneho skríningu,
 - bezpečnostných opatrení pri kontakte,
 - postupov založené na dôkazoch,
 - vytvorenia systémov dohľadu nad nozokomiálnymi infekciami.
6. Pravidelne sa zúčastňovať na vzdelávacích činnostiach, ako aj proaktívnych auditoch a poskytovať spätnú väzbu spolu s tímom dohľadu nad antibiotikami.[54,56]

Čo by ste mali vedieť

7. Zúženie alebo zefektívnenie liečby antibiotikami vedie k lepším výsledkom pacienta [106].
8. Dodržiavanie opatrení na prevenciu a kontrolu infekcií znižuje výskyt nozokomiálnych infekcií. Napríklad:
 - a) Dodržiavanie protokolu starostlivosti o centrálny venózný katéter (zavedenie a

údržba) znižuje výskyt infekcií krvného riečiska spôsobených centrálnym venóznym katétrom na všetkých typoch jednotiek intenzívnej starostlivosti (pre dospelých aj pre novorodencov)[107].

b) Súbor úkonov starostlivosti môže zabrániť výskytu ventilátorovej pneumónie v jednotkách intenzívnej starostlivosti pre dospelých [108].

Čo môžete urobiť

9. Spolu s tímom prevencie a kontroly infekcií zaviesť pokyny (usmernenia, protokoly a kontrolné zoznamy) k opatreniam na prevenciu a kontrolu infekcie [86,87] [konsenzus odborníkov].

10. Postupovať podľa protokolov liečby antibiotikami založených na dôkazoch a uplatňovať opatrenia na prevenciu a kontrolu infekcií, ktoré vypracovalo vaše zariadenie [31] [konsenzus odborníkov].

11. Začať liečbu antibiotikami len vtedy, ak existuje dôkaz o bakteriálnej infekcii, a neliečiť kolonizáciu[31].

12. Zabrániť zbytočnému preventívnemu používaniu antibiotík[31].

13. Pri predpisovaní antibiotík dôkladne odobrať anamnézu pacienta vrátane používania antibiotík v nedávnej minulosti, alergie na lieky, použitia imunosupresívnej liečby a rizikových faktorov rezistencie na antibiotiká (napr. nedávna hospitalizácia, nedávny zákrok alebo nedávna cesta mimo Európy) [31].

14. Ak máte pochybnosti ohľadom predpisovania liekov, mali by ste [25,26,53,70] [konsenzus odborníkov]:

- si overiť miestne, regionálne a národné epidemiologické údaje,
- požiadať skúsenejšieho kolegu alebo člena tímu dohľadu nad antibiotikami o pomoc a radu,

15. Zdokumentovať indikáciu liečby antibiotikami, výber lieku, dávku, spôsob podávania a dobu trvania liečby do pacientovho záznamu [31,42,70,71].

16. Čo najskôr začať účinnú liečbu antibiotikami intravenóznou cestou u pacientov so sepsou [90].

17. Zaistiť, aby boli pred začatím liečby antibiotikami náležite odobrané vzorky na kultiváciu a odoslané do mikrobiologického laboratória[31,42,70,71].

18. Pri opätovnom posudzovaní liečby antibiotikami po 48 až 72 hodinách (alebo ihneď po doručení mikrobiologických výsledkov) odpovedať na nasledujúce kľúčové otázky [42,70]:

Má pacient infekciu, ktorá bude reagovať na antibiotiká?

Ak áno:

- i. Má pacient nastavené správne antibiotikum(-á), správnu dávku a správny spôsob podávania?
- ii. Mohlo by sa na liečbu infekcie použiť antibiotikum užšieho spektra?
- iii. Ako dlho by mal pacient užívať antibiotikum(-á)?

19. Ak zistíte, že členovia personálu nemocnice alebo zdravotníckeho zariadenia porušujú usmernenia alebo protokoly, opýtajte sa ich na dôvody ich konania a

poskytnite im nástroje, pomocou ktorých pochopia, čo robia zle [69] [konsenzus odborníkov].

20. Pravidelne sa zúčastňovať školiacich kurzov a stretnutí, ktoré v rámci nemocníc podporujú zavedenie: a) rozvážneho používania antibiotík, b) miestnych usmernení založených na dôkazoch a c) opatrení na prevenciu a kontrolu infekcií [52,53].